

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

3 липня 2020 року

м. Київ

№ 93

Про затвердження Змін до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України

Відповідно до статей 7, 15, 41, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статті 68 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою вдосконалення порядку відображення в бухгалтерському обліку операцій банків в іноземній валюті та банківських металах Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 17 листопада 2004 року № 555, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2004 року за № 1511/10110 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 05 листопада 2013 року № 437) (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту бухгалтерського обліку (Богдан Лукасевич) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Романа Борисенка.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Інд. 60

Зміни до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті
та банківських металах у банках України

1. У розділі I:

1) пункти 2, 4 викласти в такій редакції:

“2. Ця Інструкція розроблена відповідно до Законів України “Про банки і банківську діяльність”, “Про Національний банк України”, “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, інших законодавчих актів України, нормативно-правових актів Національного банку України та міжнародних стандартів фінансової звітності.”;

“4. Банк відображає в бухгалтерському обліку операції в іноземній валюті та банківських металах відповідно до їх економічної суті за балансовими і позабалансовими рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі – План рахунків).”;

2) у пункті 5 слова “і банківських металів” замінити словами “та облікова ціна банківських металів (далі – офіційний курс)”;

3) у пункті 8 слова “реалізованих та нереалізованих результатів за операціями в іноземній валюті,” виключити;

4) пункт 12 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Банк на дату розрахунку обліковує накопичені між датою операції та датою розрахунку курсові різниці за рахунком 6214 Плану рахунків.”;

5) пункти 13, 16 викласти в такій редакції:

“13. Банк відображає в бухгалтерському обліку операції на умовах маржинальної торгівлі з урахуванням вимог нормативно-правового акта Національного банку України, що встановлює порядок та умови торгівлі іноземною валютою і банківськими металами на валютному ринку України та на міжнародних валютних ринках.”;

“16. Банк відображає в бухгалтерському обліку операції з готівкою в іноземній валюті та банківськими металами з фізичною поставкою відповідно до

вимог Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 20 жовтня 2004 року № 495, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 08 листопада 2004 року за № 1425/10024 (зі змінами).”.

2. У розділі II:

1) пункт 1 виключити.

У зв'язку з цим пункти 2–4 вважати відповідно пунктами 1–3;

2) у пункті 2 слово “контролю” замінити словом “нагляду”.

3. У розділі III:

1) абзац перший пункту 2 викласти в такій редакції:

“2. Банк на дату операції відображає різницю між вартістю активу за офіційним курсом та його вартістю за курсом купівлі згідно з договором, а також між датою операції та датою розрахунку – різницю між вартістю активу, пов'язану зі зміною офіційного курсу, такими бухгалтерськими проводками:”;

2) розділ доповнити новим пунктом такого змісту:

“4. Банк на дату розрахунку обліковує накопичені між датою операції та датою розрахунку курсові різниці за рахунком 6214 Плану рахунків.”.

4. У розділі IV:

1) абзац перший пункту 2 викласти в такій редакції:

“2. Банк на дату операції відображає різницю між вартістю активу за курсом продажу згідно з договором та його вартістю за офіційним курсом, а також між датою операції та датою розрахунку – різницю між вартістю активу, пов'язану зі зміною офіційного курсу, такими бухгалтерськими проводками:”;

2) розділ доповнити новим пунктом такого змісту:

“4. Банк на дату розрахунку обліковує накопичені між датою операції та датою розрахунку курсові різниці за рахунком 6214 Плану рахунків.”.

5. У розділі V:

1) у назві розділу та в абзаці першому пункту 1 слово “(конвертації)” виключити;

2) абзац перший пункту 2 викласти в такій редакції:

“2. Банк на дату операції відображає різницю вартості операцій з обміну валют за офіційним курсом та курсом, визначеним у договорі, а також між датою операції та датою розрахунку – різницю вартості операцій з обміну валют, пов’язану зі зміною офіційного курсу, такими бухгалтерськими проводками:”;

3) в абзаці першому та в абзаці першому підпункту 5 пункту 3 слово “(конвертації)” виключити;

4) розділ доповнити новим пунктом такого змісту:

“4. Банк на дату розрахунку обліковує накопичені між датою операції та датою розрахунку курсові різниці за рахунком 6214 Плану рахунків.”.

6. У розділі VI:

1) у назві розділу слово “(конвертації)” виключити;

2) у пункті 1:

підпункт 1 викласти в такій редакції:

“1) перерахування клієнтом національної валюти на купівлю іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

1200, 2600, 2620, 2650;

Кредит

2900;”;

у підпункті 2 цифри “2625,” виключити;

підпункти 4, 5 викласти в такій редакції:

“4) зарахування купленої іноземної валюти і банківських металів на рахунок клієнта:

Дебет

2900;

Кредит

2520, 2523, 2541, 2542, 2544, 2545, 2600, 2620, 2650;

5) утримання комісії банку; повернення клієнту коштів у національній валюті, якщо іноземна валюта і банківські метали куплені за курсом, нижчим, ніж заявлено клієнтом; повернення клієнту коштів у національній валюті в разі відмови клієнта від купівлі іноземної валюти:

Дебет

2900;

Кредит

6514

– на суму комісії банку;

1200, 2600, 2620, 2650 – на суму коштів у національній валюті, які банк повертає клієнту, якщо іноземна валюта куплена за курсом, нижчим, ніж заявлено клієнтом, за

вирахуванням комісії; на суму коштів у національній валюті, які банк повертає клієнту у разі відмови клієнта від купівлі іноземної валюти.”;

3) у пункті 2:

підпункт 1 викласти в такій редакції:

“1) перерахування клієнтом іноземної валюти і банківських металів:

Дебет

2520, 2523, 2541, 2542, 2544, 2545, 2600, 2620, 2650;

Кредит

2900;”;

у підпункті 2 цифри “2625,” виключити;

підпункти 3, 4 викласти в такій редакції:

“3) зарахування національної валюти, що отримана для клієнтів:

Дебет

1200, 1500, 1600, 2600, 2620, 2650;

Кредит

2900;

4) зарахування національної валюти, що отримана для клієнтів за продану іноземну валюту і банківські метали:

Дебет

2900;

Кредит

1200, 2600, 2620, 2650;”;

у підпункті 5 цифри “6114” замінити цифрами “6514”;

доповнити пункт новим підпунктом такого змісту:

“6) повернення клієнту іноземної валюти в разі відмови клієнта від продажу:

Дебет 2900

Кредит 1500, 1600, 2520, 2523, 2541, 2542, 2544, 2545, 2600, 2620, 2650.”;

4) у пункті 3:

в абзаці першому слово “(конвертації)” виключити;

у підпунктах 1–5 цифри “2625,” виключити;

у підпункті 6 цифри “6114” замінити цифрами “6514”.

7. У розділі VII:

1) у назві розділу слово “арбітражних” виключити;

2) пункт 1 викласти в такій редакції:

“1. Банк відображає в бухгалтерському обліку власні операції на умовах маржинальної торгівлі в сумі отриманого або перерахованого результату від здійснення таких операцій.”;

3) у пункті 2:

в абзаці першому слова “арбітражні операції” замінити словами “операції на умовах маржинальної торгівлі”;

у підпунктах 1, 2 слова “банком-контрагентом” замінити словом “контрагентом”, цифри “1502” замінити цифрами “1832”;

у підпунктах 3, 4 слова “арбітражних операцій” замінити словами “операцій на умовах маржинальної торгівлі”, цифри “1502”, “6204” замінити відповідно цифрами “1832”, “6214”;

4) у пункті 3 слова “арбітражних операцій” замінити словами “операцій на умовах маржинальної торгівлі”.

8. У розділі VIII:

1) у назві розділу слово “арбітражних” виключити;

2) у пункті 1:

у підпункті 1 слова “арбітражні операції” замінити словами “операції на умовах маржинальної торгівлі”, цифри “2622” замінити цифрами “2942”;

у підпункті 2 слова “банком-контрагентом” замінити словом “контрагентом”, цифри “1502” замінити цифрами “1832”;

у підпункті 3 слова “банку-контрагента” замінити словом “контрагента”, цифри “1502” замінити цифрами “1832”;

у підпункті 4 слова “арбітражних операцій” замінити словами “операцій на умовах маржинальної торгівлі”, цифри “1502”, “2622” замінити відповідно цифрами “1832”, “2942”;

у підпункті 5 цифри “2622” замінити цифрами “2942”;

у підпункті 6 слова “арбітражних операцій” замінити словами “операцій на умовах маржинальної торгівлі”, цифри “1502”, “2622” замінити відповідно цифрами “1832”, “2942”;

у підпункті 7 цифри “2622” замінити цифрами “2942”;

3) у пункті 2 слова “арбітражних операцій” замінити словами “операцій на умовах маржинальної торгівлі”.

9. Пункти 6, 7 розділу X викласти в такій редакції:

“6. Залишки в іноземній валюті за рахунками з обліку інструментів капіталу, що обліковуються банком за справедливою вартістю, переоцінюються за офіційним курсом на дату визначення їх справедливої вартості.

Курсові різниці від зміни офіційного курсу відображаються одночасно з визнанням результату переоцінки таких інструментів капіталу до їх справедливої вартості за такими балансовими рахунками:

1) у разі переоцінки інструментів капіталу, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, – за рахунком 6223 Плану рахунків;

2) у разі переоцінки інструментів капіталу, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через інший сукупний дохід, – за рахунком 5106 Плану рахунків.

Боргові цінні папери в іноземній валюті відносяться до монетарних статей балансу і незалежно від того, за якою вартістю обліковуються, переоцінюються під час зміни офіційного курсу. Результати переоцінки боргових цінних паперів відображаються за балансовим рахунком 6204 Плану рахунків.

7. Залишки за рахунками цінних паперів, що обліковуються за собівартістю, інвестицій в асоційовані та дочірні компанії в іноземній валюті не переоцінюються.”.

10. У пункті 5 розділу XI цифри “6100”, “6109”, “6110”, “6119” замінити відповідно цифрами “6500”, “6509”, “6510”, “6519”.

11. У тексті Інструкції слова “гривні до іноземних валют”, “гривні до іноземних валют і банківських металів” виключити.